

ILOMANTSI NUORAJÄRVI JÄNISSAARI

kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan
kartoitus, koekuopitus ja fosfaatinäytteidenotto
1987-88

Anne Vikkula ja Päivi Kankkunen

ILOMANTSI NUORAJÄRVI JÄNISSAARI 1987-88

kartoituksen loppuunsaattaminen, koekuopitus ja fosfaattinäytteidenotto

kenttätyö: FK Anne Vikkula ja fil.yo. Tarja Tuppurainen

sisällys

arkistotietoja	2
tiekarttaote	3
peruskarttaote	4
johdanto	5
näytteenotto, havainnot ja fosfaattianalyysilistat	
vuodelta 1988	6
karttaluettelo	9
fosfaattinäytekartat	10-14
fosfaattianalyysilistat	
vuodelta 1987	15-19
kuvataulu	20

Ilomantsi Nuorajärvi Jänissaari
kivikautisen- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan kartoitus, koekuopitus ja
fosfaattinäytteidenotto 1987-88

Kunta: Ilomantsi
Kylä: Nuorajärvi
Kohde: Jänissaari
Tila: RN:o 12:3, om. Enso-Gutzeit

Sijainti: Ilomantsin ev.lut. kirkosta linnuntietä noin 12,5 km itäkaakkoon
Peruskartta: 4244 04 PUTKELA
Koordinaatit: x = 6951 72 - 6952 52, y = 4558 00 - 4559 42, z = 148 m mpy

Aiemmat tutkimukset: inv. A. Sarvas 1970
koekaiv. A. Vikkula 1985
koekaiv. P. Kankkunen 1986

Aiemmat löydöt: KM 11422, KM 18204, KM 22939

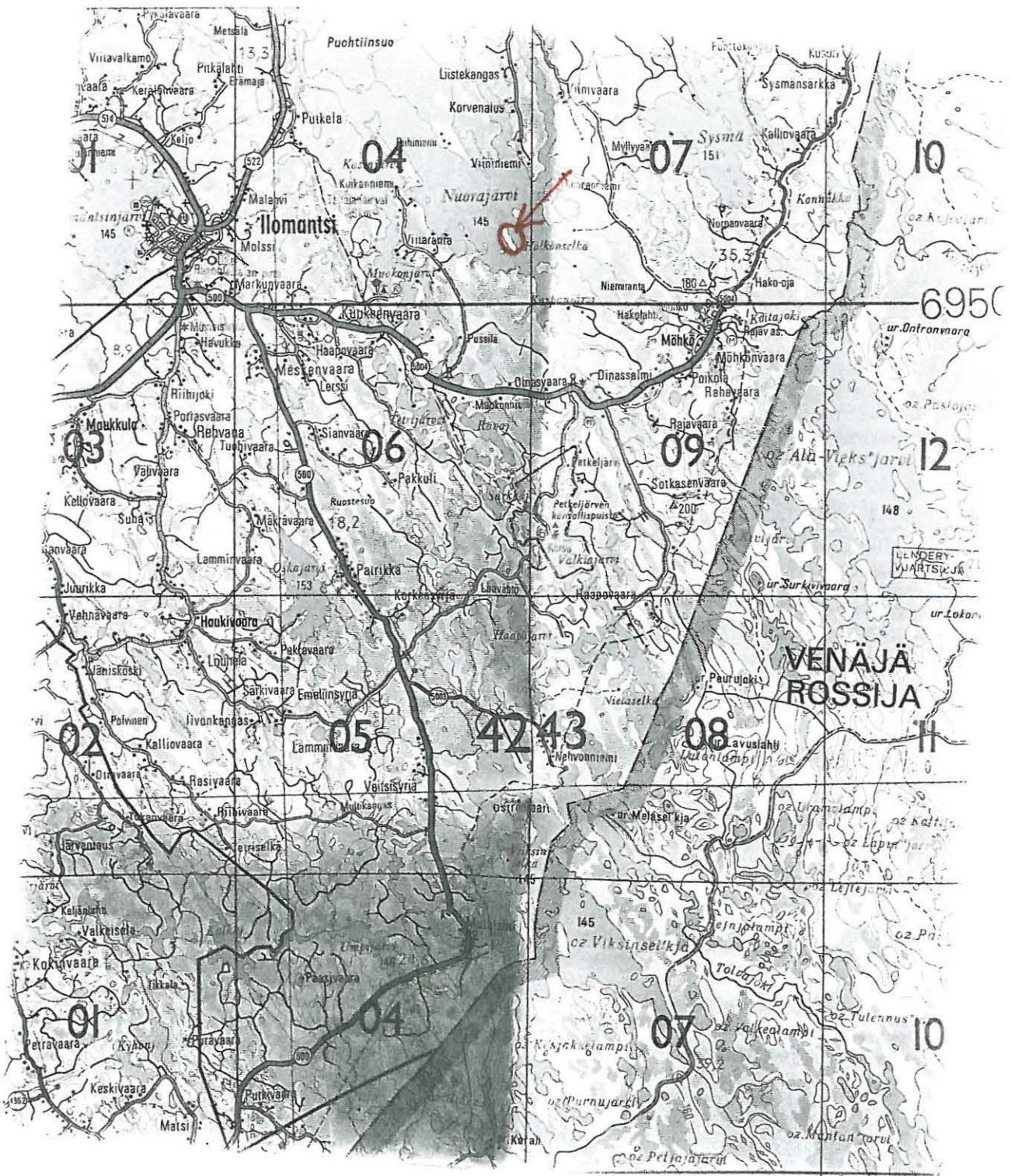
Löydöt tutkimuksissa ja näytteenotossa vuosina 1986-88: KM 23754
(kvartsi-iskos)

tähän kertomukseen liittyy: kartat sivuilla 10-14
negatiivit 70137-70139
diat 13989-13990
kuvataulu

ILOMANTSI NUORAJÄRVI JÄNISSAARI

A. Vikkula & P. Kankkunen 1987-88

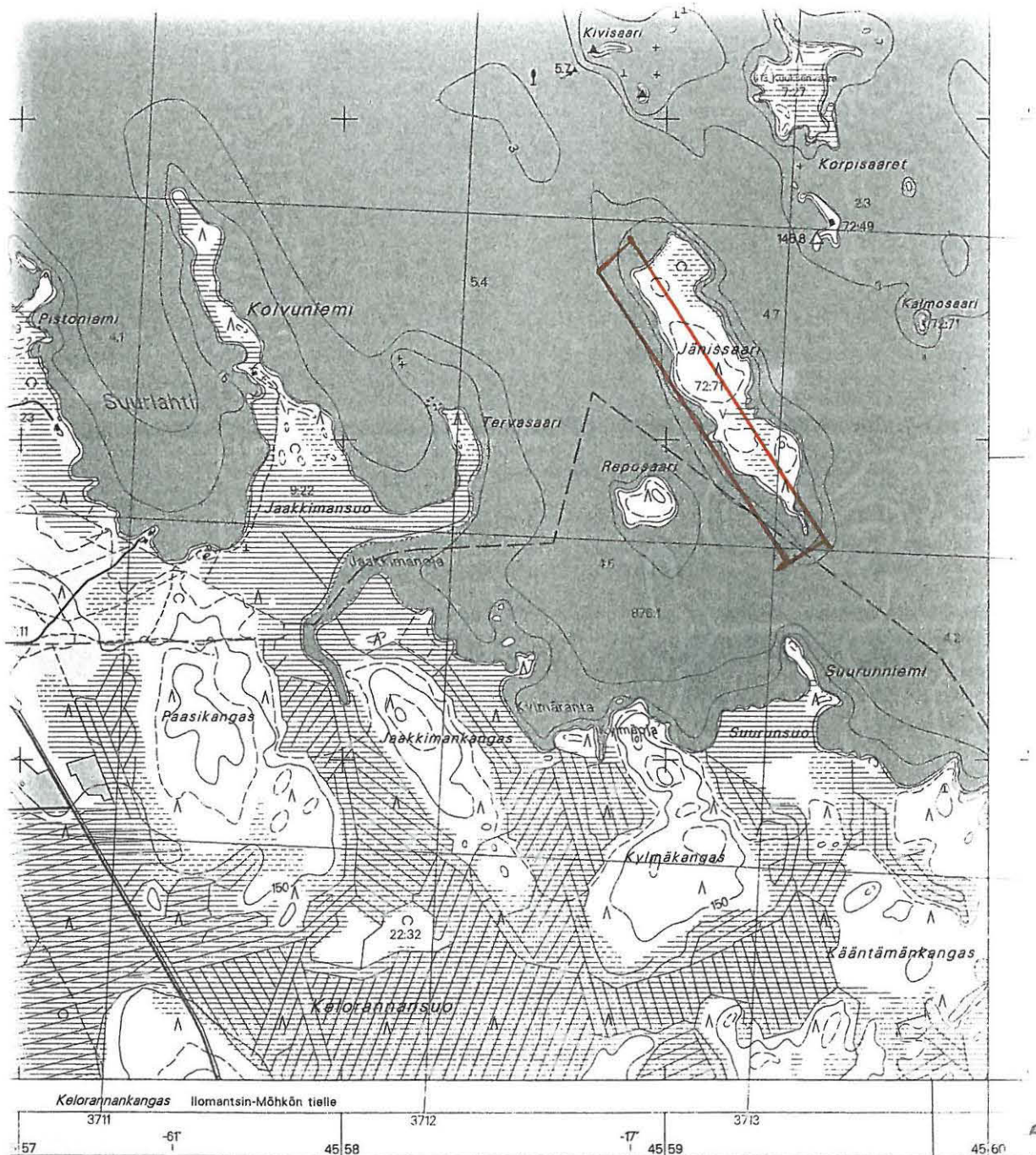
ote tiekartasta GT-9
kohde merkitty punaisella

ILOMANTSI NUORAJÄRVI JÄNISSAARI
A. Vikkula & P. Kankkunen 1987-88

ote peruskartasta 4244 04 PUTKELA
kohteen koordinaatit: x = 6951 72 - 6952 52
y = 4558 00 - 4559 42
z = 148 m mpy

kohde merkitty punaisella

Maanmittauslaitos
Suomen v. 1975 ja 1995 mittauksien
perusteella sama kuin kartalla.

© maanmittauslaitos, lantmätenverk
Aineiston kopiointi ilman lupaa kielletty.

JOHDANTO

Ilomantsin Nuorajärven kivilautisten löytöpaikkojen koekaivauksia tehtiin vuosina 1985-88. Jänissaassa aloitettiin koekaivaukset 1985 (katso kaiv.kert. A. Vikkula). Niitä yritettiin jatkaa seuraavana vuonna, mutta myrskyisten syyssäiden vuoksi vain kolme koeojaa saatiin kaivettua ja jonkin verran fosfaattinäytteitä otettua.

Viimeisenä kaivaussyksynä kenttätöaika oli kuukausi, jolloin tutkittiin Karpankankaan kivilautinen asuinpaikka loppuun. Samanaikaisesti saatettiin loppuun Jänissaassa aloitettu kartoitus ja otettiin puuttuvat fosfaattinäytteet. Kenttätöön saassa teki ajalla 7.9.-19.9.1988 fil.yo. Tarja Tuppurainen, joka toimi myös Karpankankaan kaivauksilla piirtäjänä. Syksyllä 1987 Jänissaarta kartoittivat ja fosfaattinäytteitä ottivat FK Anne Vikkula ja fil.yo. Tarja Tuppurainen.

Helsingissä 17.1. 1997

Päivi Kankkunen

NÄYTTEENOTTO JA HAVAINNOT

Koekuopat kaivettiin kymmenen metrin verkostossa saaren länsirannalle. Koekuopista tehtiin kentällä muistiinpanot. Fosfaattinäyte otettiin rikastumiskerroksen yläosasta, jolloin absoluuttinen näytteenottosyvyys vaihteli. Näytteet analysoi Tuija Jantunen, joka myös piirsi niistä kartan 1987. Seuraavana vuonna fosfaattikartan piirsi Tarja Tuppurainen. Kartat on piirretty mittakaavaan 1:1000.

Koekuopat kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan ja ne peitettiin lopuksi. Pääosa koekuopista oli puhdasta hiekkaa. Seuraavissa koekuopissa havaittiin joko palanutta maata tai tummaa maata: 1298/4780, 1310/4792, 1322/4768, 1334/4780, 1346/4756, 1360/4756, 804/5184, 780/5184. Vuonna 1987 kaivettiin Jänissaareen kolme koeojaa: kaksi 16x1 m ja yksi 15x1 m sekä 129 neliömetrin suuruista koekuoppaa, yhteensä 176 neliometriä. Viimeisenä vuonna kaivettiin 86 neliömetrin suuruista koekuoppaa.

Yhteensä avattiin Jänissaarella vuosina 1987-88 262 neliometriä.

FOSFAATTINÄYTELISTA

(Tuija Jantunen 1988)

nro	koord.	ottosyv.	pit.
17.	792/5172	42	31
18.	1334/4780	24	213
19.	1298/4804	27	454
20.	1298/4780	23	377
21.	1490/4840	52	59
22.	744/5232	34	248
23.	1370/4744	40	62
24.	1454/4828	40	50
25.	780/5220	29	193
26.	1406/4816	35	226
27.	1454/4840	30	212
28.	1430/4828	34	279
29.	1382/4804	32	175
30.	1406/4792	43	60
31.	1346/4792	27	299
32.	792/5220	40	184
33.	1322/4768	31	334
34.	1322/4804	27	711
35.	756/5256	33	162
36.	828/5172	42	155
37.	1298/4768	32	210
38.	1466/4828	35	70
39.	780/5220	34	169
40.	1442/4828	-	247
41.	816/5172	41	181

42.	1346/4756	32	290
43.	1370/4756	26	71
44.	744/5256	42	132
45.	1406/4804	40	236
46.	816/5184	32	274
47.	1442/4816	37	63
48.	1466/4840	44	62
49.	1418/4828	37	226
50.	1298/4828	24	238

conc.adj. 281

abs. 1,429

200=201

400=400

600=577

800=691

1000=715

1500=825

1.	1334/4792	32	240
2.	1394/4804	33	248
3.	1346/4780	23	202
4.	1370/4768	37	329
5.	1358/4744	31	65
6.	1418/4816	37	220
7.	1442/4840	40	692
8.	780/5184	34	43
9.	1298/4792	22	286
10.	780/5196	33	308
11.	1418/4804	34	397
12.	1478/4828	38	566
13.	804/5172	40	344
14.	780/5208	45	399
15.	1394/4772	30	214
16.	1358/4732	27	183
17.	732/5256	32	12
18.	792/5208	52	298
19.	1334/4756	53	201
20.	768/5232	40	621
21.	1310/4804	22	261
22.	768/5208	35	248
23.	768/5220	35	288
24.	1490/4828	36	60
25.	744/5244	32	294
26.	1298/4816	20	264
27.	1358/4768	30	412
28.	1478/4840	32	74
29.	756/5244	40	456

30.	1346/4768	25	615
31.	768/5196	49	30
32.	1322/4780	24	381
33.	1394/4816	41	297
34.	1358/4780	25	255
35.	1334/4768	34	339
36.	1430/4816	36	201
37.	1310/4768	27	298
38.	792/5196	41	263
39.	1310/4780	30	290
40.	792/5184	53	430
41.	1430/4804	34	14
42.	1370/4780	32	191
43.	804/5196	29	218
44.	1322/4756	29	169
45.	1310/4792	23	298
46.	1322/4804	27	177

conc.adj. 282

abs. 1,423

200=191

400=400

600=555

800=758

1000=868

1500=863

1.	804/5184	41	275
2.	1358/4756	34	312
3.	780/5232	29	476
4.	768/5244	42	424
5.	756/5232	28	293
6.	1382/4780	25	289
7.	1322/4792	26	258
8.	804/5208	35	266
9.	1382/4792	42	304

conc.adj. 288

abs. 1,393

200=204

400=400

600=607

800=805

1000=886

1500=877

KARTTALUETTELO

- s. 10 yleiskartta 1987, 1:500, A2
- s. 11 yleiskartta 1987, 1:500, A2
- s. 12 fosfaattikartta 1987, 1:1000, A2
- s. 13 fosfaattikartta 1988, 1:1000, A3
- s. 14 fosfaattikartta 1988, 1:1000, A3

ILOMANTSI JÄNISSAARI
ANNE VIKKULA 1987

Yleiskartta

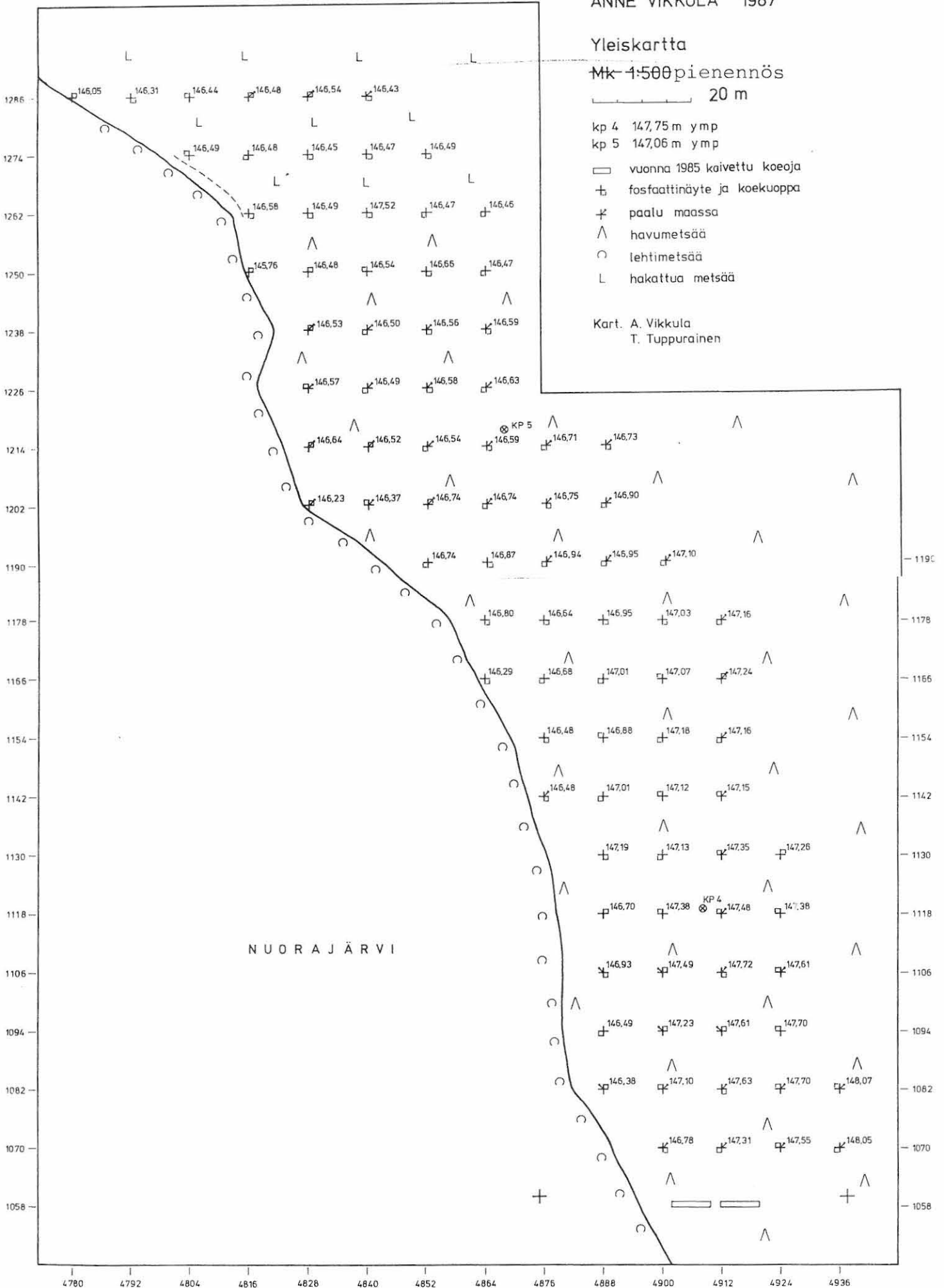
Mk-1:500pienennös

20 m

kp 4 147,75 m ymp
kp 5 147,06 m ymp

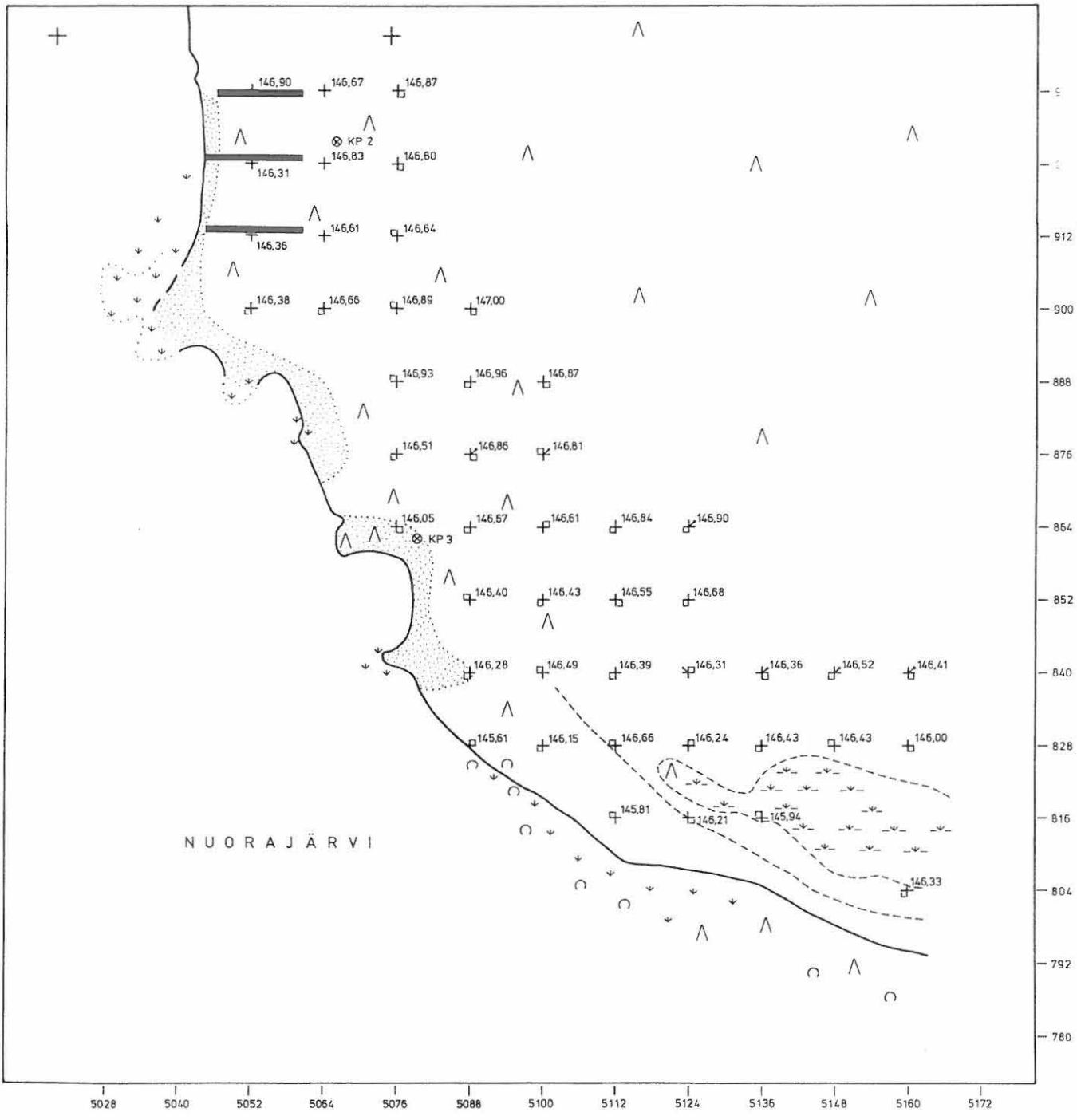
- vuonna 1985 kaivettu koejoja
- ⊕ fosfaattinäyte ja koekuoppa
- ⊕ paalu maassa
- △ havumetsää
- lehtimetsää
- L hakattua metsää

Kart. A. Vikkula
T. Tuppurainen

Yleiskartta
M = 1:500
piennös
20 m

- kp 2 148,11 m ymp
- kp 3 146,20 m ymp
- vuonna 1986 kaivettu koeoja
- + fosfaattinäyte ja koekuoppa
- + paalu maassa
- ^ havumetsää
- o lehtimetsää
- ~ ruohikkoa
- kosteikkoa
- ... hietikko

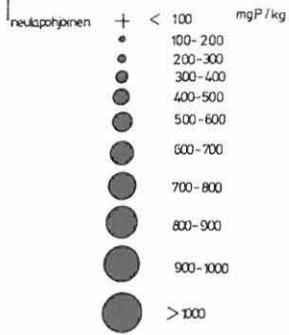

ILOMANTSI JÄNISSAARI
ANNE VIKKULA 1987

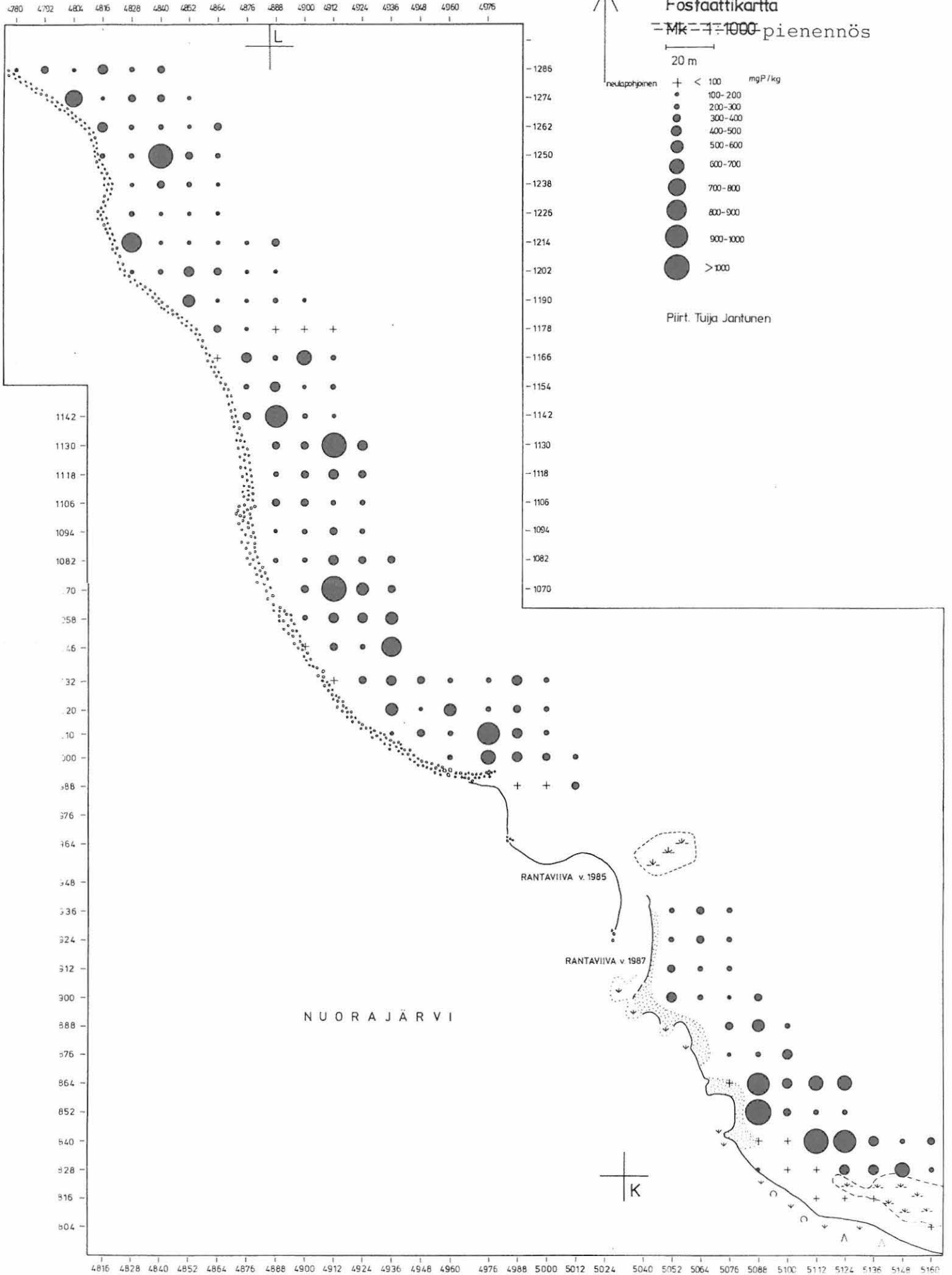
Fosfaattikartta

Mk = 1:10000 pienennös

20 m

Piirt. Tuuja Jantunen

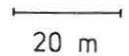
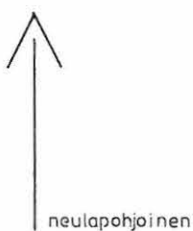

ILOMANTSI JÄNISSAARI

P. KANKKUNEN 1988

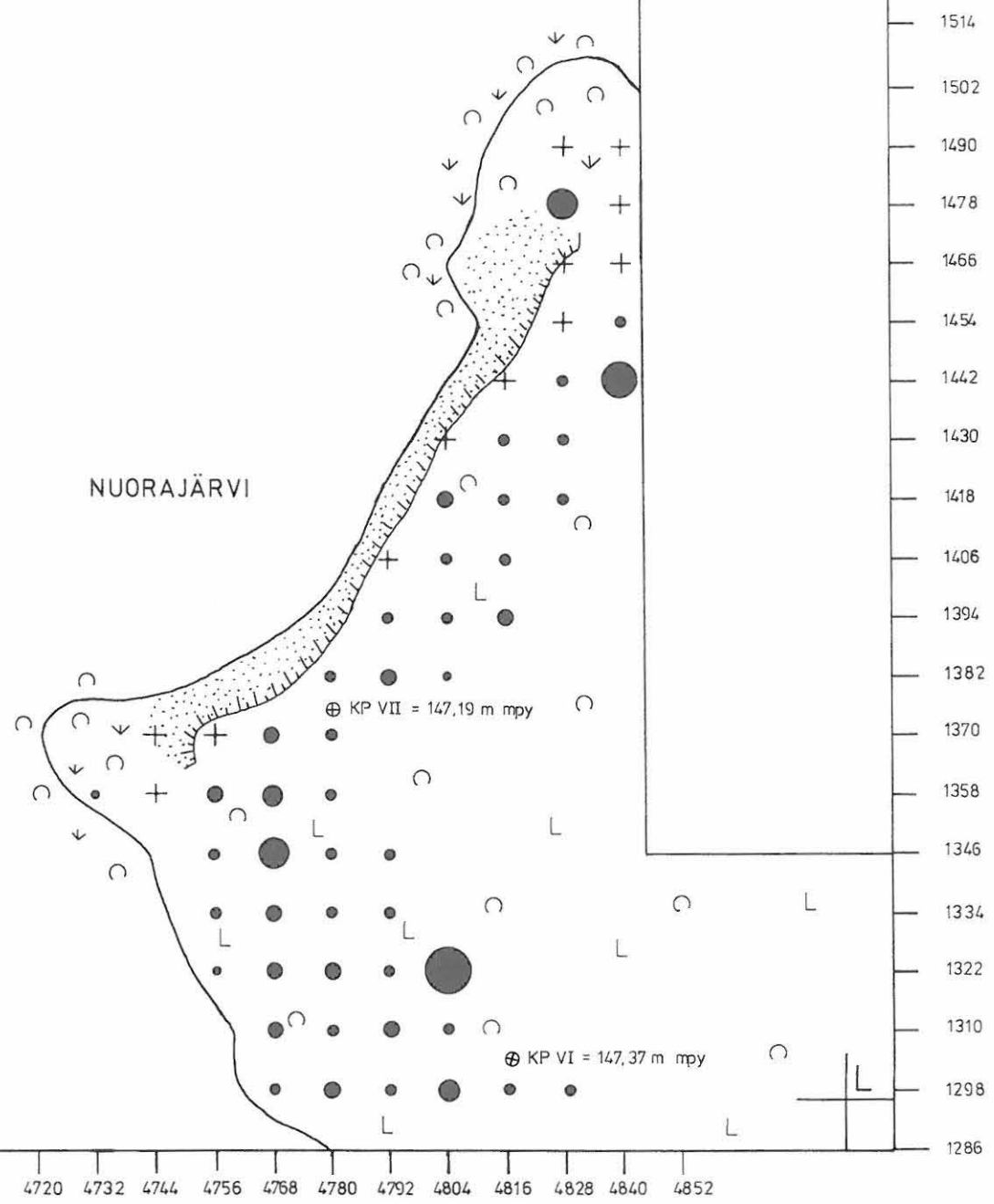
Fosfaattikartta

Mk 1:1000 pienennös

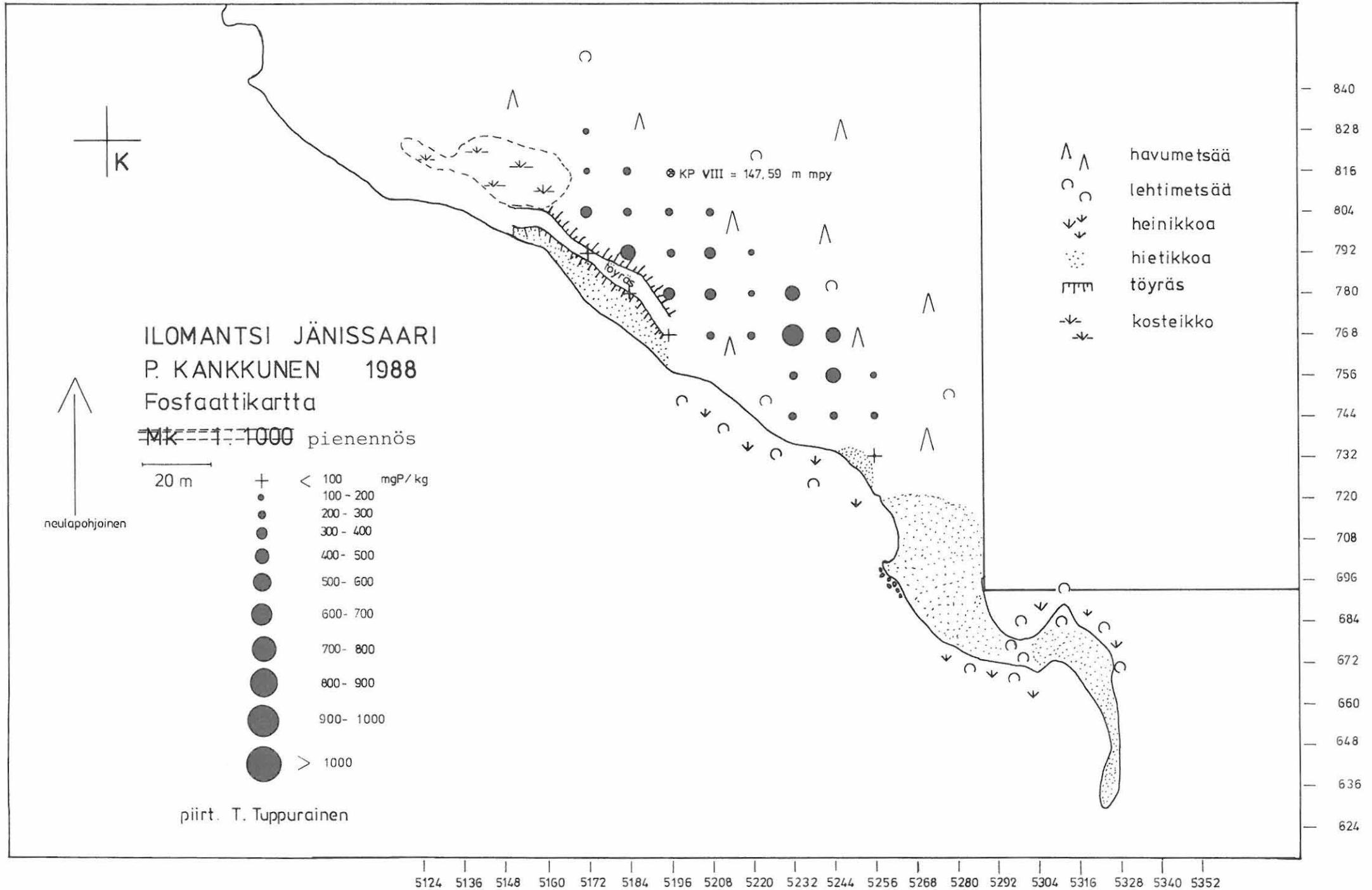

- L hakattu metsä
- C lehtimetsä
- ↖ ↗ heinikköä
- |||| törmä
- hietikköä

- + < 100 mgP / kg
- 100 - 200
- 200 - 300
- 300 - 400
- 400 - 500
- 500 - 600
- 600 - 700
- 700 - 800
- 800 - 900
- 900 - 1000
- > 1000

piirt. T. Tuppurainen

FOSFAATTINÄYTELISTA

(Tuija Jantunen 1987)

uutos 22 h, 5h + 50 °C: 5 g ≤ 0,5 mm näyte, 50 ml 2 % sitruunahappoa

analyysiliuos 5h + 50 °C: 10 ml uutetta, 10 ml ammoniumheptamolybdaattia,

1 ml hydrokinonia, 1 ml natriumsulfiittia, 78 ml deionisoitua vettä

nro	koord.	ottosyv.	pit.	kalib.
1	1166/4888	30	260	261
2	1166/4876	30	425	429
3	1166/4864	25	95	96
4	1178/4912	33	90	91
5	1178/4900	31	73	74
6	1178/4888	-	97	98
7	1178/4876	30	154	156
8	1178/4864	34	380	380
9	1190/4900	29	124	125
10	1190/4888	26	285	286
11	1190/4876	28	130	131
12	1190/4864	30	174	176
13	1190/4852	29	530	553
14	1202/4888	32	175	177
15	1202/4876	33	139	140
16	1130/4900	26	339	340
17	1130/4888	28	323	324
18	1142/4900	25	202	204
19	1142/4912	28	159	161
20	1142/4888	22	833	x laim. 230
21	1142/4876	23	328	328
22	1154/4912	22	208	210
23	1154/4900	25	165	167
24	1154/4888	27	424	428
25	1154/4876	26	246	248
26.	1166/4912	33	204	206
27.	1166/4900	39	603	650
28.	1094/4900	22	214	216
29.	1094/4912	23	304	305
30	1094/4924	28	207	209
31	1106/4888	35	369	369
32	1106/4900	32	318	319
33	1106/4912	35	264	265
34	1106/4924	22	218	220
35	1118/4924	27	355	355

c.a. = 217, abs. 1.480, 200=198, 400=400, 600=570, 800=702, 1000=832, 1500=833

0-200 = x = y/0,99; 200-400 x = y+4:1,01; 400-600 x = y-60:0,85; 600-800 x = y-174:0,66

(nron 20 kohdalla luki kalib. sarakkeessa: 232x4 = 928; vert.sarja, c.a. = 278, abs.1.443

200=198, 400=400; lopputulos kerrotaan 4:llä

nro	koord.	syv.	pit.	kalib.
36	1118/4912	35	406	407
37	1118/4900	33	330	331
38	1118/4888	26	228	231
39	1130/4924	29	457	456
40	1130/4912	40		x1068
41	1262/4828	27	232	235
42	1262/4816	33	443	449
43	1274/4852	29	167	170
44	1274/4840	37	348	349
45	1274/4828	30	337	338
46	1274/4816	43	157	160
47	1274/4804	33	662	751
48	1286/4840	40	385	385
49	1286/4828	34	204	208
50	1286/4816	43	409	410

C.A. 270, abs. 1.483, 200=196, 400=400, 600=576, 800=690, 1000=785, 1500=830

0-200 x = y/0,98; 200-400 x = y+8:1,02; 400-600 x = y-48:0,88; 600-800 x = y-234:0,57

nro	koord.	syv.	pit.	kalib.
1	1286/4804	34	135	130
2	1286/4792	33	322	319
3	1286/4780	36	207	199
4	1226/4828	27	246	240
5	1238/4854	35	174	167
6	1238/4852	36	212	204
7	1238/4840	31	318	315
8	1238/4828	31	185	178
9	1250/4864	32	244	238
10	1250/4852	27	326	323
11	1250/4840	30		x 1348
12	1250/4828	27	218	210
13	1250/4816	28	273	268
14	1262/4864	29	384	383
15	1262/4852	29	181	174
16	1262/4840	30	291	286
17	1202/4864	20	350	348
18	1202/4852	-	407	409
19	1202/4840	29	252	246
20	1202/4828	31	175	168
21	1214/4888	21	355	353
22	1214/4876	28	127	122
23	1214/4864	24	108	104

24	1214/4852	30	201	193
25	1214/4840	30	175	168
26	1214/4828	-	700	x 896
27	1226/4864	27	187	180
28	1226/4852	23	202	194
29	1226/4840	28	150	144
30	936/5052	33	282	277
31	936/5064	35	342	340
32	936/5076	35	258	252
33	1070/4936	22	347	345
34	1070/4924	30	499	522
35	1070/4912	45		x 26 1192
36	1070/4900	31	308	304
37	1082/4936	23	335	332
38	1082/4924	29	323	320
39	1082/4912	30	477	495
40	1082/4900	32	232	225
41	1082/4888	21	252	246
42	1094/4888	22	107	103
43	876/5076	21	172	165
44	876/5088	28	292	288
45	876/5100	29	407	409
46	888/5076	23	307	303
47	888/5088	23	524	553
48	888/5100	29	261	255
49	900/5052	30	452	464
50	900/5064	25	303	299

x laimennetut kalibroidut
arvot kerrotaan 4:llä

c.a. 326, abs. 1.228, 200=208, 400=400, 600=562, 800=636, 1000=770, 1500=1006
0-200 x = y/1,04; 200-400 x = y-16:0,96; 400-600 x = y-76:0,81; 800-1000 x = y-100:0,67

nro	koord.	syv.	pit.	kalib.
21	840/5112	38	266	269 = 1076
23	1130/4912	40	264	267 = 1068
24	1250/4840	30	336	337 = 1348
26	1070/4912	45	296	298 = 1192

c.a. 246, abs. 1.632; 200 = 196; 400=400; 600=556; 800=693

uutos 22h, josta 5h 50 °C: 5 g ≤ mm näyte, 50 ml 2 % sitruunahappoa
analyysiliuos 5h + 50 - 55 °C: 10 ml uutetta, 10 ml ammoniumheptamolybdaattia,
1 ml hydrokinonia, 1 ml natriumsulfiittia, 78 ml deionisoitua vettä

nro	koord.	syv.	pit.	kalib.
1	900/5076	23	196	198
2	900/5088	28	311	312
3	912/5052	30	382	382
4	912/5064	24	220	222
5	912/5076	26	268	269
6	924/5052	37	257	258
7	924/5064	38	356	356
8	924/5076	27	225	228
9	840/5148	38	211	213
10	840/5136	23	461	469
11	840/5124	19	739	903
12	840/5112	38		x 1076
13	840/5100	33	57	58
14	840/5088	35	62	63
15	852/5124	21	232	234
16	852/5112	27	289	290
17	852/5100	22	336	337
18	852/5088	27	792	x 1015
19	864/5124	27	610	660
20	864/5112	38	579	603
21	864/5100	18	426	430
22	864/5088	29	782	994
23	864/5076	30	95	96
24	804/5160	34	24	24
25	816/5112	28	16	16
26	816/5124	22	66	67
27	816/5136	28	60	61
28	828/5088	28	159	161
29	828/5100	37	38	38
30	828/5112	35	28	28
31	828/5124	24	431	435
32	828/5136	22	479	490
33	828/5148	29	576	600
34	828/5160	32	223	225
35	828/5152	28	394	?840/5160 394

c.a. 278; abs. 1.443; 200=198; 400=400; 600=576; 800=690; 1000=785; 1500=853
 400-600 $x = y - 48:0,88$; 600-800 $x = y - 234:0,57$; 800-1000 $x = y - 310: 0,475$

uutos 5 g \leq 0,5 mm näyte, 2 % sitruunahappoa 50 ml
 10 ml uutosnestettä, 10 ml ammoniummolybdeenikeh., 1 ml natriumsulfiittia,
 1 ml hydrokinonia, 78 ml deionisoitua vettä

nro	koord.	pit.	kalib.
17	1010/5000	246	249
18	1010/4948	383	383
19	1000/4988	423	423
20	1020/5000	273	275
21	1020/4936	542	542
22	1010/4960	288	290
23	1032/4924	300	302
24	1032/5000	212	216
25	1020/4988	349	350
26	1010/4988	407	407
27	1032/4976	246	249
28	1020/4976	294	296
29	1000/5000	338	339
30	1046/4936	758	828
31	1032/4960	220	224
32	1046/4912	370	371
33	1046/4900	018	018
34	1010/4936	189	185
35	1032/4936	402	402
36	1000/4976	613	618
37	1000/4960	280	282
38	1032/4988	403	403
39	1058/4936	526	526
40	1032/4948	321	323
41	1020/4948	172	169
42	1010/4976	805	921
43	1032/4912	036	035
44	1020/4960	595	595
45	1058/4900	286	288
46	988/4988	042	041
47	988/5012	349	350
48	1046/4924	266	269
49	1000/5012	264	267
50	988/5000	057	056
39A	1058/4924	485	485
39B	1058/4912	429	429

vert. 400 conc.adj. 273; 200=204; 600=600; 800=744; 1000=845
 200-400 = x = y+8:1,02; 800-1000 = x = y-340:0,505

ILOMANTSI NUORAJÄRVI JÄNISSAARI

A. Vikkula, P. Kankkunen 1987

95

f. 70137-70139

Yleiskuva Jänissaaresta linjojen 900-828/576-570
kohdalta, NW → SE.